

Offentligt meddelande

(Publicerad i Officiella tidning nummer 36/2015 (25.3.2015) och i flera lokala tidningar)

Överföring av material från forskning kring befolkningens hälsa till THL Biobank

Har Ni deltagit i någon av följande undersökningar som gäller befolkningens hälsa och som genomförts av Institutet för hälsa och välfärd (THL) eller dess föregångare Folkhälsoinstitutet (KTL) eller Folkpensionsanstalten (FPA)?

- **Den nationella hälsoundersökningen FINRISKI**
- **Undersökningarna Hälsa 2000 och Hälsa 2011**
- **Undersökningen Autoklinikka**
- **Undersökningen Genetisk epidemiologi och molekulärgenetisk bakgrund vid allvarliga psykiska störningar**

THL/KTL/FPA har sedan 1960-talet samlat in blodprover, andra prover och uppgifter av befolkningen inom ramen för sina lagstadgade forsknings- och uppföljningsuppgifter. THL grundade en biobank 10.3.2014, och avsikten är att i enlighet med 13 § i biobankslagen överföra dessa gamla forskningsmaterial till biobanken. De prover och uppgifter som finns i THL Biobank används framöver för ny forskning som klarlägger sjukdomsorsaker och arvsmassans, miljöns och levnadsvanornas effekter på hälsan. Ibland kan forskningen behöva just Era social-, hälso- och sjukvårdsuppgifter ur patientregistren, THL:s lagstadgade register, Statistikcentralen, Folkpensionsanstaltens register eller andra register som gagnar biobanksforskningen.

Biobanksverksamheten har som mål att i samarbete med aktörerna inom området ta fram metoder som främjar befolkningens hälsa och förebygger sjukdomar. De prover och personuppgifter som finns i biobanken lämnas inte ut till annat än biobanksforskning. Hanteringen av prover och behandlingen av uppgifter baserar sig på biobankslagen, vilket förbättrar datasäkerheten, användbarheten och medborgarnas möjlighet att få information om användningen av prover och uppgifter för forskningsändamål. Den koordinerande etiska kommittén vid Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har förordat överföringen av gamla provsamlingar till THL Biobank (7.10.2014) och SHM har förordnat att de nedan angivna provsamlingarna ska överföras till THL Biobank (9.3.2015).

Provsamlingar som överförs:

- I den **nationella hälsoundersökningen FINRISKI** kartlades orsaker till hjärt- och kärlsjukdomar, cancer, astma, allergier och diabetes och de miljöfaktorer och arvsanlag som anknyter till dessa sjukdomar. Deltagarna fyllde i frågeformulär, deltog i en hälsoundersökning, och dessutom togs blod- och urinprov för laboratorieanalys. Undersökningen genomfördes år 1992, 1997, 2002, 2007 och 2012 i fem regioner: Norra Karelen och Kuopio län, kommunerna i Åbo och Loimaaregionen, Helsingfors och Vanda, Uleåborgs län och Lapplands län. År 2011 samlades prover dessutom in i Kuusamaregionen.

- Undersökningarna **Hälsa 2000** och **Hälsa 2011** kartlade förekomsten av hälsoproblem bland befolkningen i arbetsför ålder och den äldre befolkningen och det anknytande behovet av vård, rehabilitering och hjälp. Undersökningen genomfördes inom 80 olika områden i Finland. Deltagarna kallades två gånger till undersökning, år 2000–2001 och 2011–2012. De intervjuades hemma och därefter deltog de i en omfattande hälsoundersökning som bland annat innehöll ett läkarbesök, EKG, en kroppssammansättningsanalys och en undersökning av funktionsförmågan. Dessutom togs blod- och urinprov av deltagarna för laboratorieanalys.
- Undersökningen **Genetisk epidemiologi och molekyär-genetisk bakgrund vid allvarliga psykiska störningar** genomfördes av Folkhälsoinstitutet och fokuserade på ärftliga faktorer och miljöriskfaktorer vid allvarliga psykiska störningar. Till undersökningen kallades personer som fått vård för schizofren psykos eller bipolär sjukdom och deras familjemedlemmar. Undersökningsmaterialet samlades in år 1994–2008 i hela landet. Inom ramen för undersökningen togs blodprov på hälsovårdscentralen. En del av deltagarna kallades dessutom till en omfattande intervjuundersökning där också nya blodprover togs.
- Undersökningen **Autoklinikka** genomfördes 1966–1981 och innehöll hälsoundersökningar på olika håll i landet i anslutning till tre befolkningsundersökningar: multipel screening, en omtagning av undersökningen och undersökningen Mini-Finland. Folkpensionsanstalten samlade in detta material med hjälp av en ambulerande forskningsenhet på en forskningsstation som byggts på underredet till fyra bilar och som genomförde hälsoundersökningar på 71 orter i Finland. Uppgifter om deltagarna samlades in med hjälp av ett frågeformulär, en hälsoundersökning, och dessutom togs blod- och urinprov för laboratorieanalys.

Om Ni har deltagit i någon av dessa undersökningar, kan Ni ge Ert uttryckliga samtycke till att proverna och uppgifterna överförs till THL Biobank och används för biobanksforskning. Ni kan också förbjuda överföringen. Vänligen kontakta biobanken senast 25.5.2015 per epost (biopankki@thl.fi), per brev (Marketta Taimi, THL Biobank, THL, PB 30, 00271 Helsingfors) eller per telefon 029 524 6073 vardagar kl. 9–15. Observera att proverna och uppgifterna enligt biobankslagen kan överföras till biobanken, om Ni inte förbjuder överföringen. Ni kan när som helst senare förbjuda användningen av proverna och uppgifterna genom ett meddelande till THL Biobank.

Mer information om THL Biobank, provgivarens rättigheter och biobanksforskning fås på www.thl.fi/sv/biobank eller genom att kontakta biobanken.

